

RM I3707

Restaurálta:

Vörös Gyula

Új kötés:

új köt.

Év:

1966

Kiemelt föredékek:

T 237

/Ponciánus császár históriája./

/Kolozsvár, 1571-1574 között, Heltai G. sen. Cca 144 fol./ 8°

Ismeretlen kolozsvári kiadás E-ive csonkán.

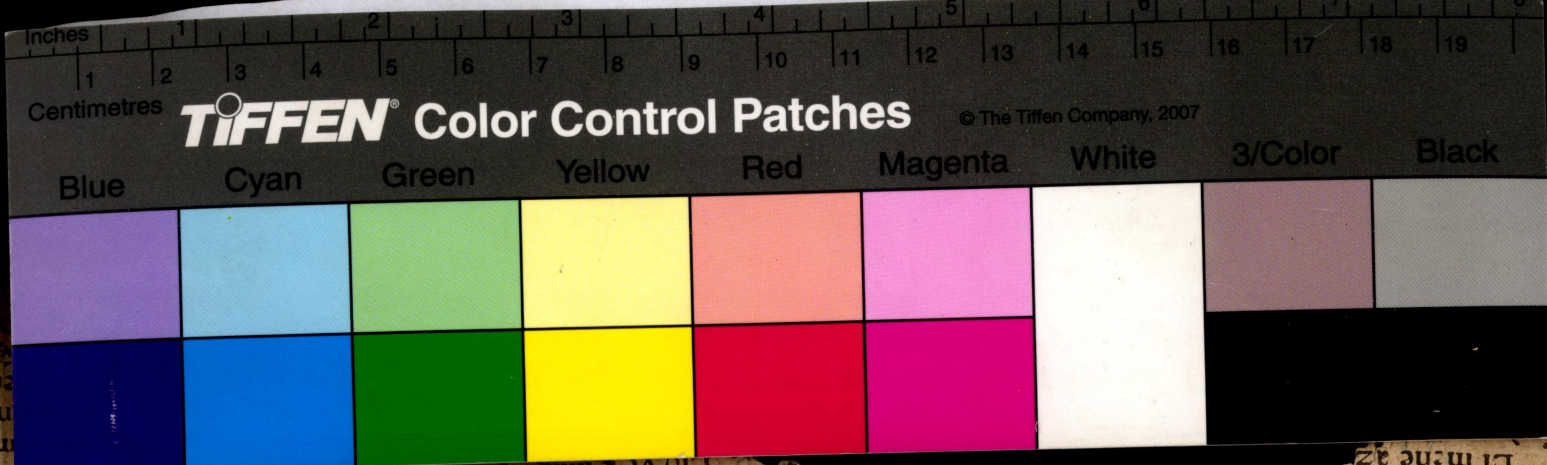
A tükörméretbe beleillenek azok a Poncianus-illusztrációk, amelyek 1577 és 1636 között a kolozsvári nyomda más kiadványaiban bukkannak fel, és amelyek alapján Waldapfel József /Ir.tört.Közl 1938: 31-44, 119-129/ és Soltész Zoltánné /Könyvdisztítés 62-65, XXIII. tábla 2-5, XXVI. tábla 1/ egy elveszett XVI. századi kiadásra következtettek. Waldapfel szerint ennek az elveszett kiadásnak szövege Heltai munkája lehetett és azt nyelvi alapon az 1633-i lőcsei /RMK I 630/ kiadásban tudta felismerni. E töredék szövege, fordítása azonos a lőcsei kiadásával.

Feltételezésem szerint ez az ismeretlen kolozsvári kiadás az idősebb Heltai Gáspár idejében, 1571 után, jelenhetett meg, amikor Báthory István cenzura rendelete miatt fel kellett hagynia a vállalási tárgyú kiadványokkal és a nyomda fenntartását biztosító népszerű világi irodalom kiadására vállalkozott.

Az új RMK szerkesztésénél e nyomtatványt RMK I 87/a számmal jelöljük.

A terjedelmet a lőcsei kiadás alapján arányitva számították ki. Részletes bizonyítás a M.Kvszleében kiadás alatt.

Hall Béla

MKE PPN ELI...
I. ESZ.
...
Monda à Czafár: Kárta meg órtalmazzon m'inket az Isten. Efelét soha né gondold fű...
Monda à Czafárné: Az hatalmas Isten írtete fellegeder: De ha à te fauelet el megyen, igen félec, hogy vég...

PONCIANVS HISTORIANAC.
XV. RESZE.
...
Mikor ezokart ekképpen veszekődnec egymással, El mulcáz hold világon az Istenec, hogy még eleuen vagy. De miért vádolj engemet ezec...

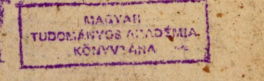
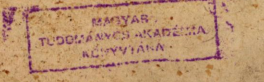
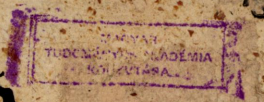
PONCIANVS HISTORIANAC.
pedig nem ezac én érttem m'uelem, Hanem inkább te felléged ért. Mert senki meg nem mondhattya, melly igen nagy szeretettel én szeretem te fellégedet. Es im már minemű bősűságot m'üelt à te fiad, nem én rayta ezac, Hanem inkább te fellégedet. Ez pénzből kárt vallotram volna, Egczőpnéte sem hántam rayta. Mert: Kiraly az atyám, és elég pénzt adhadna esmet enyemem: De ez hitván ember te felléged nec gyalazatvára öröcke akart el vesteni engemet Nemde büntőtést érdeml ez è nagy gonosság.
Felele à Czafár: Kártól meg órtalmazzon m'inket az Isten. Efelét soha né gondold fű...
Monda à Czafárné: Az hatalmas Isten írtete fellegeder: De ha à te fauelet el megyen, igen félec, hogy vég...

XIII. RESZE.
n halállat, Mikoron ekképpen veszekődnec à nemes ember à kut felet, Az asztalán be mène az ayron, és be foggeze ist'erőssen, Es fel mène à házba, és az ayron felet valo ablakba feckőtt, és onét halgató, mit czelekőd nec az, ő koros wra. Es az à kut felet aluan, erőssen sira, és monda: ő átkozot óra, mellyben be foggestem volt az ayrot. Es est, és effelyeket halván, erőssen katzagia val' sockaig.
Végre fön...
wránac: Way hitu...
ottkún olly...
Nem elége fellé az...
Hogy oda k'it hatz engemet gyedől egyamba, Te pedig ott cederkődel alla fel à kuruáknál. Hala on à nemes ember feleség nec à fua...
nagy őrembe lón, és monda; Hála ie...
en az Istenec, hogy még eleuen vagy. De miért vádolj engemet ezec...
E...
kel

PONCIANVS HISTORIANAC
mellyec felől én hírem, sem tanáczam: Te vag à v'agy bolond is. Nem bolondfagáte tőléd, Hogy szép hólgyes testemmel meg nem elégetél: Hanem ki menui...
Mélto ezokart vagy arra, hogy az Isten meg büntessen. Es nagy kegyelmesség ez Istenöl, hogy ez világban büntet értte: Mert annakül pokol volna helyed à más világban.
Felele à nemes ember: Szeretős feleségem: Kegyelmes à mindenható Isten, Es nem kéuát egyebet à segény bűnestől, hanem ezac hogy meg terien, és penitenciat tartzon. En is megterec, és penitenciat tartoc, Ezac hogy boczás be, Felele à feleségem:...
Ide be nem iólvgyan.
Es mikoron ekképpen veszekődnec egymással, El érközénec az örűzőc, és meg találuan à nemes embert, mondánac neki: Mi dolog: Mit forgo...
lódo

XIII. RESZE.
Jól dol mostan az vtzan: Tudodé, hogy meg vagyon tiltua: Nem io írásban vagy. Haluán est à felesége, fólta ablakrol, és monda az örűzők nec: Tudáto io wraim, kiczoda leánya vagyoc én, és melly ieles nemzet: De ő nem gndol aual. Hanem min...
ével engemet hágy egyedől...
és el megyen à kuruác v'at...
dockaig halgattam, és nem akartam...
ő latorfagat senkinec felentem. Hanem az Istenöl vártam, hogy az meg büntőtne őtet az ő gonossága: Es imé kezetekbe adta. Kérlec ezokaért, io wraim, hogy el vigyétec őtet, és erőssen meg büntőtstetec. Sinte v'dő immár, hogy egyfer lackollyon az ő gyönyörűléges czelekedetüöl.
Meg fogác ezokaért à nemes embert, és à fokházba viútc. Virradóra annac v'ánna à perenyge...
zic. Es nem hasnálla...
nemes ember nec az...
atlan

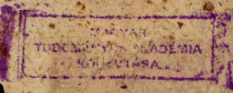
Mikor ekképpen veszeked-
nek egymással, El mulcáz hold vi-
g, Es mada a parzma a szony: Minéc
törte meg szíem magamat, im resta-
mentomat recc: Az Istenec a szíom
telkem, A restet pedig a mi rest an-
vanknac a földenc. A töb dolgokat
m rendellyéccit az varosnac és az
orfi, azac törvénye ferent. Es ezeket
pondan, Egy nagy könet emele fel
kur rest, Es monda: Isten veled, io
ca, melly na-
ca, melly na-
ca, melly na-

PONCIANVS HISTORIANAC.

pedig nem czac én éröttem mi tuelém,
Hanem inkább te felléged ért. Mert
senki meg nem mondhattya, melly i-
gen nagy feretettel én feretem te fel-
ségedet, Es im már minemü bossfusá-
got mi tuelt a te fiad, nem én rayta n
czac, Hanem inkább te fellégedent. H
pénzből kárt vallottam volna, Eg
czópnére sem hántam rayta.
Mert: Kiraly az atyám, és elég pénzt
adhadna esinet eny kem: De ez hi-
uán ember te fellégedne gyalaza-
tyára öröcke akart el vesíteni enge-
met Nemde büntötest érdeml ez è na-
gy gonosság.

Felele a Czar: Kártól meg órtol-
mazzon mi inket az Isten. Efféle se-
ha né gondold szídben. Efféle
rebben semmi szíad, azatiod nem
lesen, Mert Ioha n m hadlac.

Monda a Czar: Az hatalma
Isten áltete fellégedet: De ha a te fia-
cuel el megyen, Igen félec, hogy vég-

PONCIANVS HISTORIANAC
Mikoro ezoka: r ecképpen veszeked-
nek egymással, El mulcáz hold vi-
g, Es mada a parzma a szony: Minéc
törte meg szíem magamat, im resta-
mentomat recc: Az Istenec a szíom
telkem, A restet pedig a mi rest an-
vanknac a földenc. A töb dolgokat
m rendellyéccit az varosnac és az
orfi, azac törvénye ferent. Es ezeket
pondan, Egy nagy könet emele fel
kur rest, Es monda: Isten veled, io
ca, melly na-
ca, melly na-
ca, melly na-

XIII. RESZE.

n halállat, Mikoron ecképpen ve-
szék a nemes ember a kut felet, Az
así a la an be méne az ayton, és be-
feggeze azt erőssen, Es fel méne a
házba, és az ayto felet valo ablakba
fecküvé, és on it halgatá, mit czelekéd-
néc az ó koros wra. Es az a kut felet
aluan, erőssen sira, és monda: ó átko-
zot óra, mellyben be feggestem volt
az aytot. Es est, és effelyeket haluán,
erössen katzagia val sockaig.

Égre fón az óra, és monda:
wránac: Way hitu az óra: Mit na-
outkún olly órádben. Mit kereske-

Nem elége fellé az én féle feret-
tel, Hely még is krualkod-
gy oda kilt hatz engemet gye-
dől egyamba, Te pedig ott cederkő-
del alla fel a kuruáknál. Hálán è ne-
mes ember feleségénc a faua, az
nagy órembe lón, és monda; Hála ie-
gen az Istenec, hogy még eleuen
vagy. De miért vádolsz engemet ezec-

E, kel

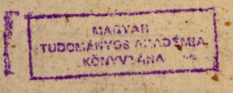

PONCIANVS HISTORIANAC

mellyec felől én hírem, sem taná-
czam. Te vagy a világ bolond is.
Nem bolondfagaté tölöd, Hogy fép
hölgyes testemmel meg nem elégenél:
Hanem ki menüi be a kuruáknál?
Mélto ezoka: r vagy arra, hogy
az Isten meg büntessen. Es nagy keg-
yelmesség ez Istenöl, hogy ez világ-
ban büntet érötte. Mert annélkül po-
kol volna hallyed a más világban.

Felele a nemes ember: Szeretd se-
lelégem: Kegyelmes a mindenható I-
sten, Es nem kéuár egyebet a fegény
büntéstől, hanem czac hogy meg terien,
és penitenciat tartzon. En is meg te-
rec, és penitenciat tartoc, Czac hogy
boczás be, Felele a feleség: Ki ó jeg-
rött olly hammar Predikant be-
Ide be nem is vgyan.

Es mikoron ecképpen veszekedne-
nek egymással, El érközénec az örü-
zőc, és meg találuan a nemes embert,
mondánac neki: Mi dolog: Mit forgo-
lodo!

XIII. RESZE.

Időol mostan az vtzan: Tudodé, hogy
meg vagyon tiltuár. Nem io írásban
vagy. Haluán est a felesége, állá-
ablakrol, és monda az örüzőknek:
Tudáto io wraim, kiczoda leánya
vagyoc én, és melly ieles nemzet:
Deo nem gndol aual. Hanem min-
evel engemet hágy egyedől a-
gy, és el megyen a kuruác vtán
sockaig halgattam, és nem akartam
ó latorlagat senkinec jelentenem. H
nem az Istenöl vártam, hogy az meg
büntötne ötet az ó gonosságaért: Es
imé kezerekbe adta. Kérlec ezokaért,
io wraim, hogy el vigyétec ötet, és e-
rössen meg büntössétec. Sinte vdo im-
már, hogy egyfer lackollyon az ó
gyönyörűléges czelekedetüöl.

Meg fogác ezokaért a nemes em-
bert, és a fokházba viué. Virradóra
annac vtánna a perenyge feg-
zéc. Es nem hasnálla a óra an
nemes emberne az óra imlo-
atlan

PONCIANVS HISTORIANAC
Nem a történet bibiam annac gondia
m, Meg valic, mint örüföccet leszen
El méne az óra, és melly ieles nemzet:
Deo nem gndol aual. Hanem min-
evel engemet hágy egyedől a-
gy, és el megyen a kuruác vtán
sockaig halgattam, és nem akartam
ó latorlagat senkinec jelentenem. H
nem az Istenöl vártam, hogy az meg
büntötne ötet az ó gonosságaért: Es
imé kezerekbe adta. Kérlec ezokaért,
io wraim, hogy el vigyétec ötet, és e-
rössen meg büntössétec. Sinte vdo im-
már, hogy egyfer lackollyon az ó
gyönyörűléges czelekedetüöl.

XVII. RESZE.
rakua aranyal. Egy eyel rea menny-
tunc, és álluc meg, Es horditunc az ara-
nyba elegget haza, Es fepen elherinc-
Bizony io lefent: En pedig nem akarom
gyelmecet meg habortatni, En felke-
tubel.

PONCIANVS HISTORIANAC.
ártatlan volta : Hanem minden em-
bereknél ő vala a vétkes. De a felesé-
ge, az vndoc fertelmes kurua, az
vala az iámbor és ártatlan. Mert min-
denkor így jár, Hogy mentől nagyobb
parazna és kurua az affonyom, An-
nál inkább hánya iámborfogat, és nem
akarja a neuet visselni. Síp kövül a p-
alma: De ha meg merzed, Belől ro-
dos etc.
Es monda nac vtánna a bölcz
Mester a Czaár nac : Meg ertöttee
felleged az én lefedemet: Felele a
Czaár dol meg erttettem. Es monda
a Mester: Bizonyára mondom Ha te
felleged meg öleti az ő fiát, az fele-
ségénec befédre, Sockal gonozban
lefen fellegednec do'ga, hogy nem
mint enec ez vén nemes embernec.
Felele a Czaár. Bizony átkozot gon-
oz a affonyállat volt ez. Es a példá-
hoz képest, meg a öletem az én fia-
mat ma. Es monda a Mester a Czaár-
nac:

PONCIANVS HISTORIANAC
el iura egy gyermek, és herelen el-
na, hogy nagy hammarággal el men-
nec az annyámbor, Mert hallra meg
beregtit. En pedig nem akarom
gyelmecet meg habortatni, En felke-
tubel.

XVIII. RESZE.
hitvánlag vtán nem jártam : Mostan
ezokaért keres léuén, hogy hogy fe-
leytöttem volna ezenképpen efemet,
Hogy paraználkodni indultam vol-
na: Kérlec ezokaért, hogy boczás be-
engemet. Mert ha t érnc az érizőc,
és ha reggelre az prengibe feg-
gez nec, Mind ennekem, mind teng-
ked, mind nemzetünk nec nagy fidal-
mára lefen: Boczás be ezokaért; Az
Isten ért is kérlec, hogy egyebet ne
művel benne.
Felele az affonyállat: Heaba kőn-
yörgesi. Job hogy itt lackolly bűneid-
ről, hogy nem mint a más világban. V-
gyan meg gondollyad, hogy az Isten
ál boffut raytad. Mert tudodé, mie-
mond a bölcz Salomon király, hogy
harom dolog vagyon, mellyeket meg-
vial az Isten: Tudni illic, a fegént a
kikövély: A kazdagot, ki hazug: és a
vént, ki bolond. Te vagy a kazdag ha-
zug. Mi búkfeged vala, hogy hazugsag-
gal reám raknál olly a vndoc bűneket,
E 4 mellyec

XVIII. RESZE.
Istban lakolly rólla, hogy nem mint a
nemiök: Mert vdo immar, hogy a loc
parazna fagidnac a iuralmar vegyed
minden ember nec iatara.
Haluan est az affonyállat, monda
az wrianc: Kéremet gyanos hoz-
zam. De Isten tudia az en aratlan
voltomar, hogy ezekben vélt
vagyon. Kéremet keuanlag
gy est e nagy fegent vall
Istanc hagyl

PONCIANVS HISTORIANAC,
kel a bűnekel, ha nem vagyoc vétkes.
En azért zavíram be az aytót, hogy
meg fedielec. Mikoró pedig meg hal-
lottam volna a vízbéli buborgolást, el-
iydec, Mert afit tudom vala, hogy a kut-
ba öltet meg magadat. Vgy idűec ezo-
kaért ide ki, hogy ha valamiképpen
meg segíthetnéllec.
Monda az affonyállat: Az Isten
sol lattyá és tudia, kiczoda a vétkes,
Meg bizonyította ez vttal az en ártat-
lanlagomat, Hogy nem vagyoc bű-
nes, mint te engemet vádlottál. Iol
mondottac a régiec példa befédben,
Hogy a sárban heuert dífno, afit akar-
na, hogy a többi is mind sáros volna.
Te paraználkottál: Es énream akarod
kenni, hogy én czelekettem volna.
Outkún légy ezokaért, és pironkod-
iál vnlégedben a te gonoslagidnac
miat. Ide nem idű vgyan.
Monda a férfiu: Ez várasban lak-
ram loc vdeig, és tífteffégre visselttem
élesemet, Es nemes ember léuén vitel-
szelkerettem, Es a fele

PONCIANVS HISTORIANAC
kolt vata ouokra, és minden féle ékes
berhamok. Vala pedig az vdben e-
gy kazdag. Zavar a kő kő piar.
zo egy nagy omv. S öntre aran-
yal. Arra pedig leantat egy nemes vi-
tezi, ki annac gonditá, viltenc, és min-
den koppen meg öntie.
Midőn ezokaért ama vitéz minden
marháat el tekoporta volna, olly igé-
el fegenyedec, hogy iofágar is mind el-
akara adni. El haza ezokaért az ő fi-
ar, és monda nag: Sacrimet ham: Meg-
ced, En igé fegenyentem, nyi

XV. RESZE.
nac: Ha felleged est műueli, Igen io le-
fen. En is igen kesenē te fellegednec.
XV. RÉS.
MIKORON MEG HAL-
lotta volna a Czaárné, hogy
fel nem ackaftottac volna a Czaár-
fiát, be méne a kamoraba, és igen kez-
de sirni és iaygatni, és magát kőrmel-
ni faggatni, monduán fel főval: Afit
akarnám, hogy soha nem fűllettem
volna ez világra, Mert est e nagy feg-
yent műuelte raytam, és ninezen i
boffut állyon érötte etc.
Midőn est meg ertötte volna a Cza-
fár, be méne hozzáia a kamoraba, es
főlla a Czaárnénec, monduan: Sere-
tő felelégem, Kérlec, mond meg enne-
kem, Miért keffeged olly igen? Mi o-
kaért iaygat olly igen? Kérlec, hogy
est ne műueld, Ne adgy magadat a bi-
narnac olly igen. Felele az, FEL-
SÉGES WRAM: Hogy hogy
lehetne ez, hogy ne kesergenec? Est
pedig

XVI. RESZE.
rakua aranyal. Egy eyel rea meny-
tunc, és affuc meg, Es hordinc az ara-
Es minden elhertinc

PONCIANVS HISTORIANAC,
ártatlan volra : Hanem minden em-
bereknel ő vala a vétkes. De a felelé-
ge, az vndoc fertelmes kurua, az
vala az íambor és ártatlan. Mert min-
denkor így jár, Hogy mentől nagyob
parazna és kurua az affon, om, An-
nál inkább hánya íamborfagat, és nem
akarja a neuet visselni. Síp kőüül a p-
s alma: De ha meg mezed, Belől re
dos etc.
Es monda nac vtánna a bölcz
Mester a Czaár nac : Meg értőttee
felleged az én lefedemet. Felele a
Czaár dol meg értetem. Es monda
a Mester: Bizonyára mondom Ha te
felleged meg ölet az ő fiú, az fele-
ségénc befédre, Sockal gonozban
lefen fellegednec do, a, hogy nem
mint ennec ez vén nemes embernec.
Felele a Czaár. Bizony átkozot go-
no a affonyiállat volt ez. Es a példa-
hoz képest, meg a öletem az én fia-
mat ma. Es monda a Mester a Czaár-
nac:

PONCIANVS HISTORIANAC
el tura egy gyermec, és hertelen el
na, hogy nagy hammarlaggal el men-

XIII. RESZE.
hitvánlag vtán nem jártam : Mostan
ezokaért koros léuén, hogy hogy fe-
leytöttem volna ezenképpen efemer,
Hogy paraznákodni indultam vol-
na: Kérlec ezokaért, hogy boczás be-
engemet. Mert ha t érnc az érizde,
és ha reggelre az prengerbe feg-
geznec, Mind ennekem, mind tene-
ked, mind nemzetünk nec nagy fidal-
mára lefen: Boczás be ezokaért; Az
Isten ért is kérlec, hogy egyebet ne
művel benne.
Felele az affonyiállat: Heaba kön-
yörges. Job hogy itt lackolly bűneid-
ről, hogy nem mint a más világban. V-
gyan meg gondollyad, hogy az Isten
ál boffut raytad. Mert tudodé, mie
mond a bölcz Salomon király, hogy
harom dolog vagyon, mellyeket meg
vtál az Isten: Tudni illic, a fegént a
ki kőüely: A kazdagot, ki hazug: és a
vént, ki bolond. Te vagy a kazdag ha-
zug. Mi fűkféged vala, hogy hazugsag-
gal reám raknál ollyā vndoc bűneket,
E 4 mellyce

MAGYAR
TUDOMÁNYOS ÉRTÉKELÉS
KÖZVETLEN

XIII. RESZE.
Istiban lakolly róla, hogy nem mint a
malikban. Heaba könnyörges, Ide be
nem öf: Mert vdo immar, hogy a loc
paraznafaigdnac a iutalmar vegyed
minden ember nec larata.
Haluan est az affonyiállat, monda
az wtánac: Kérvemet gyanos hoz-
zam, de Isten tudia az en ártatlan
voltomar, hogy ezekben vélt
vagvoc. Kérvemet kéuanlag
gy est e nagy fegynt vall
Istent nagy
nemze

PONCIANVS HISTORIANAC,
kel a bűnekel, ha nem vagyoc vétkes.
En azért zauram be az aytót, hogy
meg fedielec. Mikorō pedig meg hal-
lottam volna a vízbéli buborgolást, el
iydec, Mert ast tudom vala, hogy a kut
ba öltet meg magadat. Vgy idűeczo-
láért ide ki, hogy ha valamiképpen
meg segíhetnéllec.
Monda az affonyiállat: Az Isten
iol lattya és tudia, kiczoda a vétkes,
Meg bizonyította ez vttal az én ártat-
lanlagomat, Hogy nem vagyoc bű-
nes, mint te engemet vádlottál. Iol
mondottiac a régiecc példa befédben,
Hogy a sárban heuert disno, a st akar-
na, hogy a többi is mind sáros volna.
Te paraznákottál: Es énream akarod
kenni, hogy én czelekettem volna.
Ott kün légy ezokaért, és pironkod-
iál vénfégedben a te gonossagidnac
mfat. Ide nem időf vgyan.
Monda a fersiu: Ez városban lak-
ram loc vdeig, és tífteffégre visslettem
élesemet, Es nemes ember léuén vitel-
fézrelkeretam, Es a fele

PONCIANVS HISTORIANAC
kelt vda ouokra, és minden féte ékes
berbamok. Vata pedig az vdbben e-
gy kazdag, Czaár nac, ki a piar-
zo egy nagy orny, a önt aran-
yal. Arra pedig remate egy nemes ve-
rezt, ki annac gondiat vitelne, és min-
den kőppen meg őt enic.
Midőn ezokaért ama vitéz minden
marhatat el reko, ortu volna, olly igé-
el fegz nyedec, hogy fofagat is mind el
akara adni. El hata ezokaért az ő fi-
at, és monda nac: Szerelmes ham: Meg
ced, En igé, fegz nyetem, nyvi

XV. RESZE.
nac: Ha felleged est műueli, Igen io le-
fen. En is igen kesenē te fellegednec.
XV. RÉS.
MIKORON MEG HAL-
lotta volna a Czaár nac, hogy
fel nem ackafrottac volna a Czaár
fiút, be méne a kamoraba, és igen kez-
de sirni és iaygatni, és magát k őrmel-
ni faggatni, monduán fel foval: Aste
akarnám, hogy soha nem fűlettettem
volna ez világra, Mert est é nagy feg-
yent műuelte raytam, és ninczen it
boffut allyon érötte etc.
Midőn est meg értötte volna a Cza-
ár, be méne hozzáia a kamoraba, es
főlla a Czaár nac, monduan: Sere-
ő felelégen, Kérlec, mond meg enne-
kem, Miért kéfeged, olly igen? Mi o-
kaért iaygat az olly igen? Kérlec, hogy
est ne műuel, Ne adgy magadat a bi-
nanc olly igen. Felele az, FEL-
SÉGES WRAM: Hogy hogy
lehetne ez, hogy ne kesergenec? Est
pedig

R.M.L. 707